

Можна диференціювати основні компоненти в діяльності викладача:

1. Конструктивна діяльність – пов'язана з відбором, умінням вибудовувати навчально-виховний матеріал та проєктувати розвиток індивідуальності студента.
2. Організаційна діяльність – передбачає організацію своєї поведінки (педагогічні дії в реальних умовах діяльності) на заняттях і поза ними; зворотний зв'язок зі здобувачами вищої освіти (думка, знання, інтерес).
3. Рефлексивна діяльність – уміння педагога аналізувати й адекватно оцінювати свою педагогічну діяльність, розвивати самосвідомість, яка виявляється в самопізнанні, самооцінці та саморегульованні поведінки, прагнення до особистісного зростання, самореалізації та самоконтролю.
4. Комунікативна діяльність – спільна діяльність педагога та студента, побудова міжособистісної взаємодії (сприйняття і розуміння людьми один одного) і стосунків у процесі педагогічної діяльності, процес педагогічного спілкування.

Тому викладач інтегрований у суспільство й неодмінно реагує на всі процеси, що відбуваються у ньому. Так, пандемія Covid-19 відобразила потребу якнайшвидшої інформатизації та комп'ютеризації. Дистанційне спілкування, дистанційна робота, дистанційні контакти вимагали не лише розширення масштабів цифровізації, а й підготовки кадрів, здатних ефективно працювати в сучасних умовах, а з боку керівників – налаштувати менеджмент. Розширення інформатизації та комп'ютеризації, впровадження цифрових технологій, спрямованих на забезпечення взаємодії членів трудового колективу між собою та із зовнішнім середовищем, вимагало від персоналу відповідних компетенцій [1, 2, 4, 5].

Адаптуючись до викликів, спричинених пандемією, перед викладачами постала нова звітка – війна. Фінансові та матеріальні ресурси господарських структур стали досить обмеженими, фінансовий стан дестабілізований, можливість швидкого розвитку й так стримуванися через Covid-19. Тому для розуміння та полегшення роботи науково-педагогічних працівників було розроблено ряд законопроектів. Так, згідно Розпорядження КМУ від 23 лютого 2022 р. № 286-р схвалено Стратегію розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки та Операційний план її реалізації у 2022-2024 роках. Вже здійснено модернізацію Єдиної державної електронної бази освіти (ЄДЕБО) для забезпечення можливості вступу до ЗВО в умовах війни і отримано перші результати.

Відповідно виконання завдань, визначених Стратегією, дозволить зменшити деструктивні наслідки, спричинені повномасштабним вторгненням російської федерації на територію незалежної України. Документ передбачає реалізацію 5-ти стратегічних цілей:

1. Довіра громадян, держави та бізнесу до освітньої, наукової, інноваційної діяльності закладів вищої освіти.
2. Забезпечення якісної освітньо-наукової діяльності, конкурентоспроможної вищої освіти, яка є доступною для різних груп населення.
3. Інтернаціоналізація вищої освіти України.

4. Привабливість закладів вищої освіти для навчання та академічної кар'єри.

5. Ефективність управління в системі вищої освіти [3].

Вищепераховані постулати вказують на те, що кадровий потенціал стає основним фактором освіти, який має змогу забезпечити належний рівень освіти у контексті глобальних викликів. Викладач вузу завжди був вихователем, який передавав знання й судження, формувач особистість. В навчальному процесі відбувалася й відбуватиметься взаємодія та співпраця викладачів і здобувачів вищої освіти у сфері їх спільного буття.

Список використаних джерел:

1. Бебко С. Основні тенденції глобалізації вищої освіти. 2020. С.52–53. URL: https://er.knuctd.edu.ua/bitstream/123456789/16860/1/PIONBUG_2020_P052-053.pdf
2. Хомерікі О.А. Українська вища освіта в умовах глобалізації: крок назад перед стрибком вперед, або шлях по замкненому колу? *Соціологія. Грані*. 2015. № 4 (120). С. 36 – 40.
3. Фахова передвица і вища освіта в умовах воєнного стану. 2022. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/fahova-peredvisha-i-visha-osvita-v-umovah-voynenogo-stanu>
4. Hassel H., Cedergren A. Integrating risk assessment and business impact assessment in the public crisis management sector. *International Journal of Disaster Risk Reduction*. 2021. Vol. 56. P. 102–136.
5. Hamidullah M. F. Career Development for Next Generation. *In Managing the Next Generation of Public Workers*, 2015. pp. 51–60. Routledge.

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Коломак Ігор, доктор філософії;

Марченко Тетяна, завідувач лабораторії

Необхідність удосконалення системи освіти України, підвищення рівня якості є важливою проблемою, яка обумовлюється процесами глобалізації та потребами формування позитивних умов для індивідуального розвитку людини. Ці процеси диктують необхідність гармонізації стандартів у галузі освіти з урахуванням вимог міжнародного та європейського досвіду.

У відповідності до сучасних соціальних потреб підготовка фахівців вищої освіти повинна ґрунтуватися на фаховій методичній основі. Підготовка сучасних спеціалістів високої кваліфікації потребує удосконалення змісту, форм і методів навчального процесу. Суспільство потребує соціально мобільного фахівця, якого в змозі підготувати вищій навчальній заклад. Такі фахівці повинні володіти комплексом професійних знань, умінь та навичок. Для конкретизації планування навчального процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план, що входить до навчально – методичного комплексу, який відповідає освітньо – професійній програмі. Нормативні навчальні дисципліни визначаються державним стандартом освіти. Дотримання їх назв і обсягу є обов'язковим для навчального закладу. Вибіркові навчальні дисципліни вводяться для поглибленої підготовки фахівців у визначеній сфері діяльності,

країнах світу. Найбільш наочним у цій галузі є розробник програм для вивчення ветеринарної анатомії – *Bioviewer*. За допомогою додатків можна в деталях ознайомитися з будовою тіла таких тварин, як: собаки, коні, пацюки, жаби, коти, голуби, ВРХ, свині і навіть риби. На порталі проекту зібрано величезну колекцію 3D мультиплікації для студентів-ветеринарів, а також просто ілюстрації. На сайті можна знайти в тому числі і безліч барвистих ілюстрацій та схем, зроблених із застосуванням технологій 3D.

Крім тривимірного 3D моделювання, покращити якість викладання можна і переробивши звичні всім ілюстровані анатомічні та патологоанатомічні атласи у вигляді електронних атласів. Вони зазвичай встановлюються на мобільний пристрій чи ноутбук, які є майже у всіх здобувачів вищої освіти. Електронні підручники з впровадженнями гіперпосиланнями дозволяють миттєво переходити до потрібних розділів, збільшувати та згоргати необхідні ілюстрації, таблиці та діаграми. Найбільш популярною подібною програмою для особистого користування є програма *vet-Anatomy* – атлас ветеринарної анатомії, заснований на ветеринарній медичній візуалізації, що містить ветеринарні зображення (рентген, КТ та МРТ).

Ще одним зручним інструментом у вивченні предмета є комп'ютерні тести з пройденого матеріалу. З їхньою допомогою здобувачі вищої освіти можуть самостійно оцінити свої знання та миттєво отримати результати, не відволікаючи викладача.

Також спрощують як роботу викладачів, так і життя здобувачів вищої освіти лекції у вигляді презентацій. По-перше, слайди видно і зрозумілі всім, на відміну від нерозбірливого підкреслення лектора. По-друге, під час лекції неможливо швидко намалювати зрозумілу схему або ілюстрацію на крейдяній дошці, а зробити їх задалегідь не реально, ніякої дошки не вистачить. З цим дуже легко справляються слайди презентацій, що змінюються. Найбільш простою та популярною програмою для створення презентації є *Power Point* (частина пакету *Microsoft office*), із безкоштовних програм можна використовувати розробки проекту *OpenOffice*.

При навчанні здобувачів вищої освіти із застосуванням світлової мікроскопії дуже часто виникають труднощі з розумінням вмісту препарату: кількість варіацій величезна, одна і та ж тканина може дуже сильно змінюватись у різних тварин, на скельцях можуть бути фізичні дефекти або артефакти, обмежений час заняття, серйозні труднощі із замальовкою мікропрепарату.

Перша методика, яка може покращити ситуацію – це використання мікроскопу з вбудованою цифровою камерою, що дозволяє за наявності проекційної установки в аудиторії в інтерактивному режимі демонструвати здобувачам вищої освіти деталі мікропрепарату, що вивчається. Зразок значно полегшує розуміння, далі здобувач вищої освіти самостійно працює з аналогічним мікропрепаратом.

Друга методика – впровадження вебкамер для мікроскопів у лабораторні заняття. За наявності такої техніки здобувачі вищої освіти можуть вести цифровий лабораторний журнал, який пізніше захищається у формі презентації чи будь-якій формі на розсуд здобувача. Такий підхід дозволяє не тільки максимально точно передати структуру мікропрепарату, це дозволяє навчити

здобувача вищої освіти основ цифрової мікрофотографії, яку він пізніше може застосувати у своїй кваліфікаційній роботі. Крім того, це стимулює творчий потенціал, здобувач вищої освіти освоює не лише морфологічні методи – він навчається користуватися універсальними цифровими інструментами чи закріплює свої знання у цій галузі.

Висновки

1. В даний час інтерактивні форми навчання з використанням цифрових технологій активно впроваджуються у навчальний процес із вивчення морфологічних дисциплін.

2. Закріплення лекційного матеріалу здійснюється на лабораторних заняттях із застосуванням візуалізації мікропрепаратів на екран за допомогою мультимедійної техніки.

3. Використання сучасних електронних засобів у викладанні анатомії свійських тварин і патологічної анатомії та розтину підвищує ефективність сприйняття навчального матеріалу здобувачами вищої освіти.

Список використаних джерел:

1. Присяжнюк В. Я. Організація навчання, самостійної підготовки і контролю знань студентів з анатомії свійських тварин // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З.Гжицького. 2013. №1-3.

2. Рудик С. К. Викладання анатомії в контексті Європейських ветеринарних закладів // Реформування системи аграрної вищої освіти в Україні: досвід і перспективи. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. 2005. Ч.1. С. 109–110.

3. Костюк В. К., Левчук В. С. Навчальна дисципліна “Анатомія свійських тварин” // Рекомендований перелік навчального обладнання, устаткування та унаочнення для навчальних дисциплін професійної та практичної підготовки фахівців напрямку “Ветеринарна медицина”. К.: Аграрна освіта, 2005. С. 20–30.

АДРОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ У КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

Михайлютенко Світлана, к. вет. н., доцент

Вища освіта – надзвичайно динамічна та всеохоплююча система нашої держави. Викладацька діяльність – одна з найважливіших областей людської праці, в якій педагог несе ключову роль. Основними характеристиками викладачів вважають вміння захопити кожного, направити на активну діяльність у пошуку знань, надати в доступній формі матеріал, роз'яснити складні питання. Вагоме значення має авторитет науково-педагогічного працівника. Він складається з двох компонентів: авторитету ролі й авторитету особистості. Нині на перше місце виходить особистість викладача, його яскрава, неповторна індивідуальність, яка здійснює на ЗВО виховний (педагогічний) та психотерапевтичний впливи.

Авторитет викладача формується з достатньо високого рівня розвитку трьох видів педагогічних умінь: предметних (наукові знання); комунікативних (знання про своїх студентів і колег); гностичних (знання самого себе й уміння корегувати свою поведінку).